

Spuitzone onderzoek

Plangebied Prinsenhof te Gassel, gemeente Grave

Rapportnummer: P16.582.01-3

Opdrachtgever: BRO

Contactpersoon: Mevr. M. Heffels

Onderzoek: Spuitzone onderzoek
Plangebied Prinsenhof te Gassel, gemeente Grave

Rapportnummer: P16.582.01-3

Datum: 12 juni 2017
Incl aanvulling november 2017

Uitgevoerd door: WINDMILL
Milieu I Management I Advies
Postbus 5
6267 ZG Cadier en Keer
Tel. 043 407 09 71
www.adviesburowindmill.nl
info@wmma.nl

Contactpersoon: drs. O.A.M. Beckers

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Omgeving plangebied.....	5
2.1	Ligging plangebied.....	5
2.2	Omliggende percelen.....	6
2.3	Feitelijk en mogelijk planologisch gebruik percelen	6
3	Uitgangspunten en onderzoeksmethode	8
3.1	Algemeen.....	8
3.2	Wettelijke verankering DRT75.....	8
3.3	Veiligheidsafstanden.....	9
4	Beoordeling situatie Prinsenhof 5	11
4.1	Toetsing veiligheidsafstanden	11
4.2	Resultaten zonder aanvullende maatregelen	12
5	Uitwerking randvoorwaarden invulling plangebied.....	13
6	Nadere beschouwing perceel 4.....	15
7	Conclusie.....	18

Bijlagen

- I Uitgangspunten en onderzoeksmethode

1 Inleiding

In opdracht van BRO is door Windmill Milieu en Management een onderzoek uitgevoerd naar spuitcirkels in het kader van de ontwikkeling van het plan Prinsenhof te Gassel. Het voornemen bestaat om aan de Prinsenhof 5 een agrarische bedrijfswoning om te zetten in een burgerwoning en op deze manier de woning los te koppelen van het agrarische bedrijf aan de Turnhoutseweg 5.

Het wijzigen van de bestemming van de woning aan de Prinsenhof 5 maakt deel uit van meerdere ontwikkelingen binnen het agrarisch bedrijf aan de Turnhoutse weg. Voor de bestemmingswijziging van de Prinsenhof 5 zijn alleen de wijzigingen van de direct omliggende percelen relevant.

In de nabijheid van het plangebied zijn percelen aanwezig die bestemd zijn als agrarisch gebied en als zodanig in gebruik zijn. Ten behoeve van een goede productie en bescherming van de gewassen kunnen bespuitingen met gewasbeschermingsmiddelen plaatsvinden. Gewasbeschermingsmiddelen die niet op de gewassen, bladeren of de bodem terecht komen, kunnen verwaaien naar de omgeving en invloed uitoefenen op het woon- en leefklimaat ter plaatse van de beoogde burgerwoning

Vraagstelling

De wens bestaat zicht te krijgen of het woon- en leefklimaat ter plaatse van de Prinsenhof 5 voldoende is om de bestaande bedrijfswoning om te zetten in een burgerwoning. Daarnaast wordt beoordeeld of de stellingenteelt gevolgen heeft voor de verderop gelegen woning aan de Prinsenhof 3.

Hiertoe dient inzicht te worden verkregen in het gebruik van de agrarische gronden (feitelijk en mogelijk toekomstig gebruik), het effect van het gebruik van de gewasbeschermingsmiddelen, de afstand waarbinnen een acceptabel woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd in verband met de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en welke maatregelen daarbij getroffen dienen te worden.

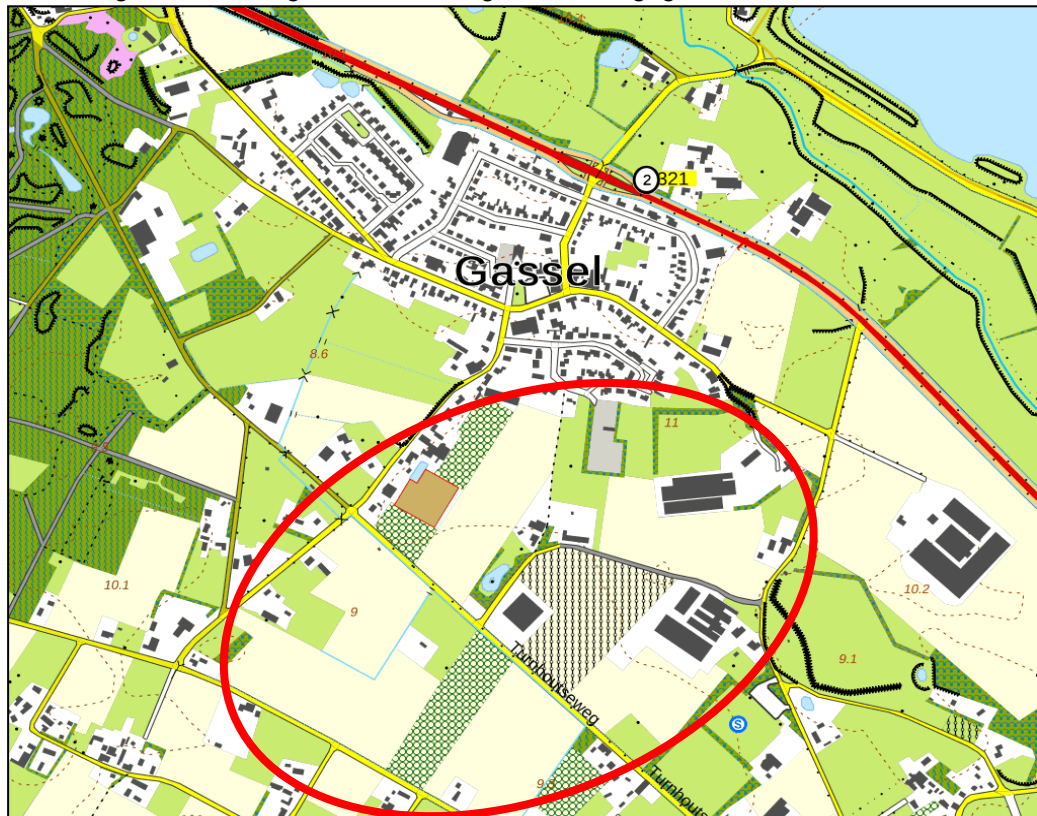
Op basis van bestaande voorhanden onderzoeken wordt een beoordeling uitgevoerd van het nu voorliggende plan. Hierbij wordt beoordeeld of ter plaatse van de gevoelige functies sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat zoals dit vereist is vanuit een goede ruimtelijke ordening.

Op 18 oktober 2017 is door opdrachtgever verzocht om aanvullend eventuele beperkingen voor perceel 4 te beschouwen (zie figuur 2.2) In hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op de consequenties van het verruimd agrarisch gebruik van perceel 4.

2 Omgeving plangebied

2.1 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Prinsenhof aan de zuidzijde van Gassel. In de volgende afbeelding is de situering van de locatie globaal weergegeven.

Figuur 2.1 Ligging plangebied

In figuur 2.2 is een nadere detaillering weergegeven van de relevante onderdelen binnen het plangebied voor de beoordeling van het woon- en leefklimaat ter plaatse van de woning Prinsenhof 5.

De woning aan de Prinsenhof 5 is met nummer 1 weergegeven in de figuur 2.2. De omliggende percelen 2 tot en met 5 maken eveneens deel uit van het plan voor de wijzigingen van het agrarisch bedrijf. Op perceel 2 wordt ter vervanging van de huidige bedrijfswoning aan de Prinsenhof een nieuwe bedrijfswoning gerealiseerd.

Figuur 2.2 Ligging woning Prinsenhof 5 en agrarische percelen.

2.2 Omliggende percelen

De functiewijziging van de Prinsenhof 5 wordt getoetst ten opzichte van omliggende agrarische percelen waar gewasbeschermingsmiddelen gebruikt kunnen worden. Op basis van jurisprudentie zijn gevoelige functies zonder aanvullende motivering inpasbaar indien een afstand van 50 meter gerespecteerd wordt tussen de gevoelige functie en agrarische percelen. Agrarische percelen die op méér dan 50 meter van het bouwplan liggen, kunnen buiten beschouwing worden gelaten.

De percelen 3 en 4 zijn op meer dan 50 meter van de woning gelegen en zijn daarmee niet relevant. De percelen 2 en 5 liggen wel binnen een afstand van 50 meter van de woning en zullen nader beschouwd worden.

2.3 Feitelijk en mogelijk planologisch gebruik percelen

Voor de het gebied geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied, 1e herziening', zoals dat door de gemeenteraad van Grave is vastgesteld op 29 september 2015. Met de nu voorliggende ontwikkeling wordt op de percelen het mogelijk agrarisch gebruik verruimd.

In deelgebied 2 en 5 worden permanente teeltondersteunende voorzieningen met een maximale hoogte van 3 meter mogelijk gemaakt ten behoeve van fruitteelt en boomteelt. Deze hoogte is nodig omdat de planten, die met behulp van de stellingen worden geteeld, groeien tot een hoogte van ongeveer 2,3 tot 2,5 meter. Daarboven dient nog ruimte te

zijn voor een regenkap en sproeier en daardoor is een hoogte van 3 meter nodig. De regenkappen zijn nodig om de gewassen te beschermen tegen regen en wind.

Met de beoogde wijziging is fruitteelt tot circa 2,5 meter hoogte mogelijk. Fruitteelt van deze hoogte kan zowel van boven neerwaarts als zijwaarts worden bespoten. Daarbij is het geen verplichting dat regenkappen aanwezig zijn. Bij een zijwaartse bespuiting is het risico op drift van gewasbeschermingsmiddelen naar de omgeving het grootst. Deze mogelijk planologische invulling (worst-case) wordt dan ook als uitgangspunt voor de beoordeling gehanteerd.

3

Uitgangspunten en onderzoeksmethode

3.1 Algemeen

In Nederland is niet wettelijk vastgelegd wat de minimale afstand moet zijn tussen boomgaarden en nabijgelegen gevoelige objecten. Door het ontbreken van wetgeving is een vuistregel ontstaan die aangeeft dat een afstand van 50 meter tussen boomgaarden en een gevoelig object moet worden aangehouden. Bij deze afstand treden geen nadelige gezondheidseffecten op voor de omwonenden/aanwezigen.

De afstand van 50 meter rondom boomgaarden is een indicatieve afstand. Op basis van specifieke omstandigheden kan gemotiveerd van deze 50 meter worden afgeweken. De afstand tot een boomgaard wordt bepaald door de driftblootstelling aan de gewasbeschermingsmiddelen. Deze driftblootstelling is afhankelijk van de toxiciteit van het gewasbeschermingsmiddel, de toegepaste spuittechnieken, kale of volle bladsituatie van de (fruit)bomen, een (gedeeltelijke) windhaag rondom het perceel en de overheersende windrichting.

Voor de motivatie of afgeweken mag worden van 50 meter-zone is gebruik gemaakt van het wetenschappelijk rapport van PRI 2015 in Wageningen, 'Driftblootstelling van omstanders en omwonenden door boomgaard bespuitingen', rapportnummer 609 van maart 2015 (verder PRI 2015). Dit rapport geeft op basis van de meest recente wetenschappelijke inzichten een inschatting van de mate van driftblootstelling bij bespuiting van een fruitboomgaard.

De belangrijkste uitgangspunten van het onderzoek van PRI zijn de volgende:

- Maximale dosering van gewasbeschermingsmiddelen volgens de geldende toelatingen van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb).
- De voor het blootstellingsrisico maatgevende gewasbeschermingsmiddelen.
- Worstcase blootstelling aan drift door uit te gaan van 100% meewindomstandigheden met een gemiddelde windsnelheid van 3 m/s.
- Rekening houdend met de maatgevende bespuitingen in de kaalblad situatie.
- Hanteren van een actueel drift verspreidingsmodel.

Hiermee is het rapport van PRI 2015 algemeen bruikbaar als basis voor de onderbouwing van locatie-specifieke praktijksituaties.

Een nadere omschrijving van de onderzoeksmethode van het rapport PRI 2015 is opgenomen in bijlage 1.

3.2 Wettelijke verankering DRT75

In de 'tweede Nota Duurzame Gewasbescherming' zijn maatregelen opgenomen om de vervuiling van oppervlakte water door gewasbeschermingsmiddelen te verminderen. Eén maatregel is alleen nog maar spuittechnieken toe te staan met een minimale driftreductie van 75%. Deze maatregel is opgenomen in de voorpublicatie tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer die op 6 juli 2016 verscheen in de Staatscourant (nr. 32229). Op grond van het voorgestelde (nieuwe) artikel 3.78a Activiteitenbesluit milieubeheer wordt het verplicht om bij open teelten te spuiten met een driftreductie van 75%.

Dit geldt, anders dan op dit moment, óók als het perceel waarop wordt gespoten niet is gelegen aan een watergang.

3.3 Veiligheidsafstanden

In het rapport PRI 2015 worden 12 praktijksituaties geschetst waarvoor een minimaal aan te houden veiligheidsafstand (gemeten vanaf de eerste bomenrij) is berekend, zie ook tabellen 3.1 en 3.2 hierna. Deze veiligheidsafstanden zijn door PRI ingedeeld in verschillende afstandsklassen, in stappen van 5 meter. Met de in paragraaf 3.2 omschreven wettelijke verankering van het gebruik van een spuittechniek met een driftreductie van 75% (met ingang van medio 2017) vervallen de in tabel 3.1 en 3.2 beschreven praktijksituatie 1 tot en met 4.

Tabel 3.1 – 12 praktijksituaties met betrekking tot driftreducerende maatregelen (bron: PRI 2015)

1. geen sloot om boomgaard; eerste bomenrij staat op 3 m afstand van de perceelgrens en er wordt gebruik gemaakt van een standaard spuittechniek;
2. geen sloot om boomgaard; eerste bomenrij staat op 3 m afstand van de perceelgrens en er wordt gebruik gemaakt van een standaard spuittechniek, er staat een windhaag op de perceelgrens;
3. geen sloot om boomgaard; eerste bomenrij staat op 3 m afstand van de perceelgrens en er wordt gebruik gemaakt van een standaard spuittechniek, er staat een windhaag op de perceelgrens en een tweede haag op 4 m afstand op bebouwingszone (of een houtwal);
4. geen sloot om boomgaard; eerste bomenrij staat op 3 m afstand van de perceelgrens en er wordt gebruik gemaakt van een standaard spuittechniek, er staat een wintergroene windhaag op de perceelgrens
5. geen sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT75);
6. geen sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT75), er staat een windhaag op de perceelgrens;
7. geen sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT75), er staat een dubbele windhaag of houtwal op de perceelgrens
8. geen sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT75), er staat een wintergroene windhaag op de perceelgrens
9. een sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT90);
10. een sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT90), er staat een windhaag op de perceelgrens;
11. een sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT90), er staat een dubbele windhaag of houtwal op de perceelgrens
12. een sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT90), er staat een wintergroene windhaag op de perceelgrens.

Tabel 3.2 – Benodigde afstand vanaf de eerste bomenrij (m) (bron: PRI, 2015)

Praktijk situatie	Teeltvrije zone [m]	Spuittechniek	Wind- haag	0-3 m		3-6 m	
				Kale boom	Volblad	Kale boom	Volblad
1	3	Standaard	Nee	35	30	35	30
2	3	Standaard	Ja	25	5	25	10
3	3	Standaard	Twee	15	5 ¹⁾	15	5 ¹⁾
4	3	Standaard	Groen	15	5	15	5
5	3	DRT75	Nee	30	20	25	15
6	3	DRT75	Ja	20	5	15	5
7	3	DRT75	Twee	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾
8	3	DRT75	Groen	5	5	5	5
9	3	DRT90	Nee	25	15	15	10
10	3	DRT90	Ja	15	5	5	5
11	3	DRT90	Twee	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾
12	3	DRT90	Groen	5	5	5	5

4 Beoordeling situatie Prinsenhof 5

4.1 Toetsing veiligheidsafstanden

Uit paragraaf 3.3 blijkt dat de te hanteren veiligheidsafstanden afhankelijk zijn van de toegepaste spuittechniek. Tussen het plangebied en de relevante percelen is géén waterloop gesitueerd. Voor de percelen 2 en 5 is, conform tabel 3.1, praktijksituatie 5 van toepassing. Uit tabel 3.2 blijkt dat hiervoor een maximaal te respecteren afstand van 30 meter tot gevoelige objecten geldt. Deze afstand is van toepassing

In figuur 4.2 is de 30 meter zone weergegeven. Opgemerkt wordt dat deze afstanden zijn gemeten vanaf de eerste bomenrij. In de praktijk zal deze bomenrij ook niet dicht op de perceelsgrens komen omdat voor de teelt het van belang is dat aan de buitenzijde een doorgang is voor een tractor ten behoeve van oogst-, snoei-, maai-activiteiten. De eerste rij waarin gespoten wordt in de richting van de omgeving is de tweede rijroute. Immers vanuit de buitenste rijlijn wordt alleen inwaarts gespoten richting de aanplant.

Figuur 4.1: Te respecteren afstanden percelen 2 en 5 ivm driftblootstelling (situatie 5; 30 meter)

4.2 Resultaten zonder aanvullende maatregelen

Gelet op de beperkte ruimtelijke scheiding tussen de agrarische percelen en het plangebied, ligt de om te vormen woning en een groot deel van de bijbehorende tuin binnen de spuitzone van omliggende twee percelen.

Het is planologisch mogelijk om op deze percelen opgaande gewassen te telen waarbij een zijwaartse bespuiting wordt toegepast. Als gevolg van de drift die optreedt bij deze zijwaartse bespuiting kan een overschrijding van de 100%-norm voor dermale driftblootstelling niet worden uitgesloten. Dientengevolge kan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat als gevolg van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen binnen het plangebied niet worden gegarandeerd. Door het treffen van aanvullende afscherpende maatregelen kan deze spuitzone worden verkleind. De woning aan de Prinsenhof 3 ligt op meer dan 30 meter van de percelen 2 en 5. Daarmee hoeven voor deze woning geen aanvullende maatregelen te worden getroffen.

In hoofdstuk 5 wordt nader ingegaan op de mogelijkheden om middels het treffen van maatregelen de te respecteren afstand te verkleinen en daarmee een goed woon- en leefklimaat te borgen.

5 Uitwerking randvoorwaarden invulling plangebied

Aangetoond is dat de beoogde burgerwoning inclusief bijbehorende tuin binnen de spuitzones van de percelen 2 en 5 is gelegen (zie figuur 4.1). Binnen de spuitzones kan een goed woon- en leefklimaat niet worden gegarandeerd. Indien géén aanvullende afschermende maatregelen worden getroffen, mag binnen deze zones geen sprake zijn van een (nieuwe) 'gevoelige functie', zijnde een plaats waar regelmatig mensen verblijven of samenkomen (wonen of tuin).

De spuitzone kan worden verkleind door het treffen van aanvullende afschermende maatregelen waardoor de drift van de percelen wordt gereduceerd. De mogelijk te treffen maatregelen en de bijbehorende afstanden die dan nog resteren, zijn opgenomen in de tabellen 3.1 en 3.2.

Bij de aanplant van een groenblijvende winterharde windhaag op een deel van de plangrens wordt de te respecteren spuitzone teruggebracht van 30 meter tot 5 meter (zie praktijksituatie 8 in tabel 3.2), gemeten vanaf de laatste bomenrij. Een worst-case uitgangspunt hierbij is om ervan uit te gaan dat de laatste bomenrij fictief op de uiterste begrenzing van het agrarische perceel wordt gesitueerd. In de praktijk zal de laatste bomenrij echter niet vlak aan de erfgrens staan. Ten behoeve van een normale bedrijfsvoering (spuiten / snoeien etc.) dient aan de buitenzijde van de laatste bomenrij nog voldoende ruimte te zijn om hier met een trekker te kunnen passeren. Dit betekent dat de laatste bomenrij normaal gesproken op enkele meters van de perceelsgrens wordt ingeplant. Deze bedrijfspraktijk wordt onderschreven in het PRI-rapport 2015 in de toelichtende tekst onder tabel 19 op pagina 28:

"Wordt van de toekomstige situatie uitgegaan dat een minimaal DRT75 techniek op het perceel gebruikt moet worden dan is de benodigde afstand vanaf de laatste bomenrij 30 m in de kale boom situatie en 20 m in de volblad situatie. Deze afstand kan verkleind worden tot 20 m en 5 m voor respectievelijk de kale boom en volblad situatie door de aanwezigheid van een windhaag. Wordt een dubbele windhaag of houtwal of een wintergroene windhaag geplaatst dan is er zowel in de kale boom als de volblad situatie direct achter de haag of houtwal geen overschrijding van de huidblootstelling."

Uit voornoemde passage blijkt dat het redelijk is te veronderstellen dat een bomenrij niet op de perceelsgrens wordt ingeplant, maar dat hierbij een ruimtelijke scheiding van enkele meters uit praktisch oogpunt noodzakelijk is. Bij het plaatsen van een wintergroene haag is direct achter de wintergroene windhaag geen sprake meer van een overschrijding van de huidblootstelling. De aanleg en in stand houden van een wintergroene windhaag (of een voorziening met een vergelijkbare filterende werking, bv muur of gesloten schutting) dient hierbij echter wel in het bestemmingsplan te worden geborgd.

In de huidige situatie is sprake van enige afscherming tussen het agrarisch percelen 5 en de beoogde burgerwoning in de vorm van een groenafscherming. Echter aangezien deze groenafscherming niet geborgd en mogelijk niet wintergroen is, kan het (mogelijke) positieve effect van deze voorzieningen niet worden meegenomen in de beoordeling.

Zowel op de perceelsgrens van perceel 2 als 5 dient nabij de beoogde burgerwoning en de bijbehorende tuin een wintergroene haag aangeplant en in het bestemmingsplan geborgd te worden. In figuur 5.1 is de locatie van beide hagen met een groene markering weergegeven. De hagen dienen tot op een afstand van 30 meter in vogelvlucht van de gevoelige functie (woning en tuin) te worden doorgetrokken.

Figuur 5.1: Verkleining spuitzone door aanplant groenblijvende winterharde windhaag langs een deel van de agrarische percelen

Indien een wintergroene haag op grens van de percelen wordt geplaatst, is direct achter de haag sprake van een voldoende woon- en leefklimaat. De groene lijn in figuur 5.1 heeft de haag weer en de rode lijn geeft de te respecteren zone direct achter de haag weer.

Bij de hoogte van de haag (c.q. een voorziening met een vergelijkbare filterende werking, bv een muur of een dichte schutting) dient rekening gehouden te worden met de hoogte van de het gewas; de haag dient minimaal één meter hoger te zijn dan het gewas..

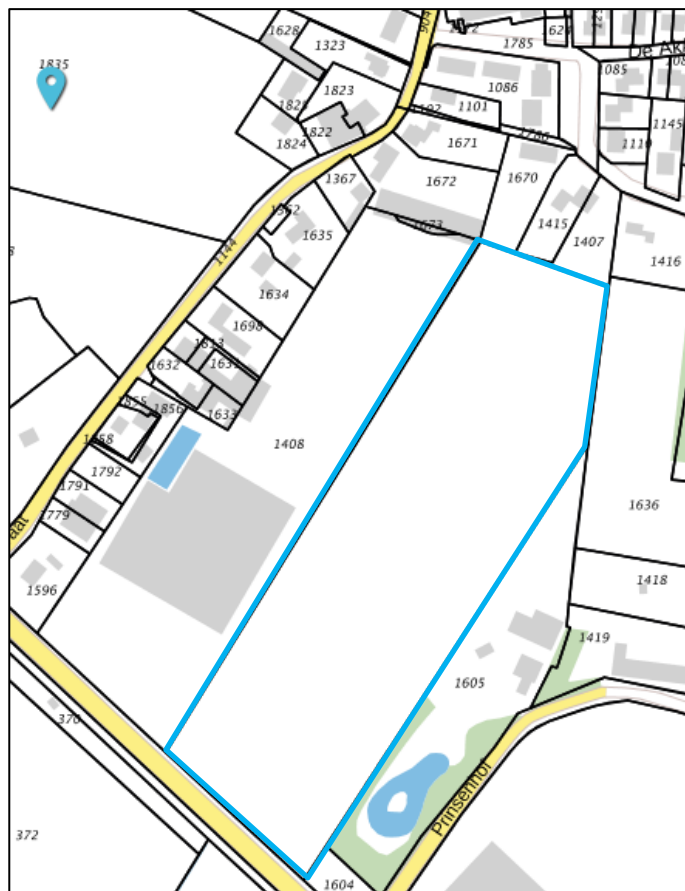
De aanplant van een wintergroene windhaag (c.q. een voorziening met een vergelijkbare filterende werking, bv een muur of een dichte schutting) op de in figuur 5.1 aangewezen delen, dienen planologisch verankerd te worden in het bestemmingsplan.

6 Nadere beschouwing perceel 4

In deelgebied 4 worden permanente teeltondersteunende voorzieningen met een maximale hoogte van 3 meter mogelijk gemaakt ten behoeve van fruitteelt en boomteelt. Deze hoogte is nodig omdat de planten, die met behulp van de stellingen worden geteeld, groeien tot een hoogte van ongeveer 2,3 tot 2,5 meter. Daarboven dient nog ruimte te zijn voor een regenkap en sproeier en daardoor is een hoogte van 3 meter nodig. De regenkappen zijn nodig om de gewassen te beschermen tegen regen en wind.

Met de beoogde wijziging is fruitteelt tot circa 2,5 meter hoogte mogelijk. Fruitteelt van deze hoogte kan zowel van boven neerwaarts als zijwaarts worden bespoten. Daarbij is het geen verplichting dat regenkappen aanwezig zijn. Bij een zijwaartse bespuiting is het risico op drift van gewasbeschermingsmiddelen naar de omgeving het grootst. Deze mogelijk planologische invulling (worst-case) wordt dan ook als uitgangspunt voor de beoordeling gehanteerd.

In figuur 6.1 is perceel 4 (kadastraal sectie L nummer 1579) met een blauw kader weergegeven.

Figuur 6.1: ligging perceel 4

Rondom perceel 4 liggen een aantal gevoelige bestemmingen (woningen, tuinen en maatschappelijke bestemming). Dit betreffen gevoelige functies waarbij geborgd dient te worden dat het lokale woon- en leefklimaat niet aangetast wordt als gevolg van mogelijke drift van gewasbeschermingsmiddelen.

Regulier wordt op basis van vaste jurisprudentie een maximale afstand aangehouden van 50 meter tussen gevoelige bestemmingen en plaatsen waar bedrijfsmatig gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast. Deze maximale afstand in de vaste jurisprudentie is tot stand gekomen op basis van de meest ongunstige situatie zijnde fruitbomenteelt en gebruik van standaard spuitdoppen.

In de 'tweede Nota Duurzame Gewasbescherming' zijn maatregelen opgenomen om de vervuiling van oppervlakte water door gewasbeschermingsmiddelen te verminderen. Eén maatregel is alleen nog maar spuittechnieken toe te staan met een minimale driftreductie van 75%. Inmiddels heeft een voorpublicatie plaatsgevonden in de Staatscourant voor het wijzigen van het Activiteitenbesluit waarbij het gebruik van standaard spuitdoppen in de buitenlucht niet meer is toegestaan.

Deze maatregel is opgenomen in de voorpublicatie tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer die op 6 juli 2016 verscheen in de Staatscourant (nr. 32229). Op grond van het voorgestelde (nieuwe) artikel 3.78a Activiteitenbesluit milieubeheer wordt het verplicht om bij open teelten te spuiten met een driftreductie van 75%. Op 23 juni 2017 heeft aanvullend een publicatie in Staatsblad 305 plaatsgevonden. Navolgend wordt de wijziging van het Activiteitenbesluit weergegeven zoals opgenomen in het Staatsblad van 23 juni 2017.

Na artikel 3.78 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3.78a

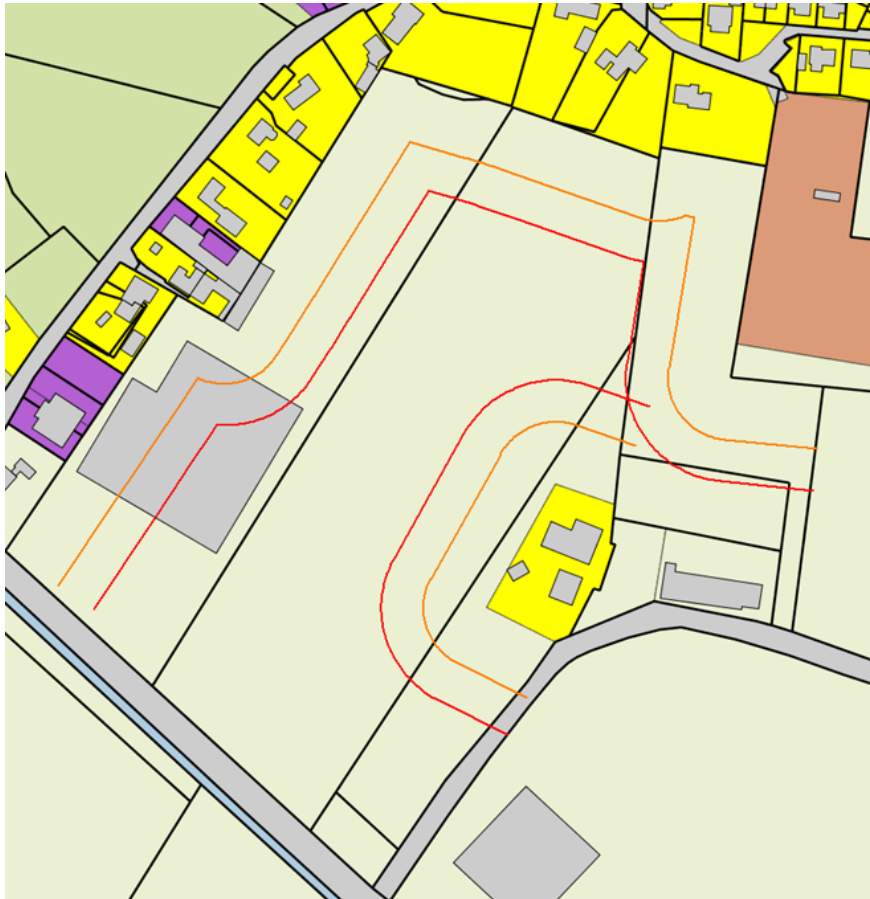
1. Bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen bij de teelt van gewassen en op braakliggend land in de open lucht wordt een techniek gebruikt die een driftreductie bereikt van ten minste 75%, ten opzichte van een bij ministeriële regeling aangewezen referentietechniek.

2. De driftreductie van de techniek, bedoeld in het eerste lid, wordt aangetoond volgens een bij ministeriële regeling aangewezen testmethode.

Het betreffende artikel treedt op een bij koninklijk besluit nader te bepalen tijdstip in werking. De beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2018.

Zoals voorgaand beschreven wordt tot op heden regulier een 50 meter richtafstand aangehouden op basis van jurisprudentie. Hierbij is geen rekening gehouden met het voorgaande artikel 3.17a. In de aangehaalde onderzoeken van de Wageningen Universiteit zijn wel veldproeven betrokken waarbij DRT 75 is gehanteerd zoals in het nieuwe artikel verplicht wordt gesteld. Dit onderzoek sluit daarmee aan op de nieuwe verplichte norm en vormt daarmee een beter richtsnoer dan de in het verleden gehanteerde richtafstand behorend bij het toepassen van standaardspuitdoppen.

In de navolgende figuur 6.2 zijn de te respecteren afstanden tot omliggende gevoelige functies weergegeven op basis van de drift die kan optreden vanwege het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De rode contour geeft de regulier te respecteren afstand weer op basis van de huidige jurisprudentie behorend bij het gebruik van standaard spuitdoppen. De oranje contour geeft de te respecteren afstand weer tot gevoelige functies rekening houdend met de nieuwe norm zoals deze in het Activiteitenbesluit wordt opgenomen en het uitgevoerde onderzoek van de Wageningen Universiteit.

Figuur 6.2 te respecteren afstand bij reguliere spuitdop (rood) en DRT 75 spuitdop (oranje).

Door in het bestemmingsplan te verankeren dat minimaal DRT 75 toegepast dient te worden, kan de onzekerheid van het in werking treden van artikel 3.78a worden ondervangen. Bij het gebruik van DRT 75 bestaat geen wettelijk vastgestelde aan te houden afstand. Het verplicht stellen van DRT 75 heeft tot doel de drift naar de omgeving te verminderen. Daarmee neemt ook de te respecteren veiligheidsafstand af. De huidig in de praktijk gehanteerde veiligheidsafstand is niet technisch of wetenschappelijk onderbouwd vastgesteld, noch is een rekenmodel hiervoor erkend. Het uitgebreide onderzoek van de Wageningen Universiteit geeft daarmee de best beschikbare en onderbouwde informatie om de veiligheidsafstand te bepalen die behoort bij toepassing van DRT 75 spuitdoppen. Op basis van praktijksituatie 5 in tabel 3-2 dient daarbij een afstand van 30 meter gerespecteerd te worden tot omliggende gevoelige functies.

7 Conclusie

Het woon- en leefklimaat ter plaatse van de nieuwe te realiseren burgerwoning aan de Prinsenhof 5 te Gassel, is beoordeeld vanwege de aanwezigheid van nabijgelegen agrarische percelen. Het gebruik van de percelen is beschouwd waarbij beoordeeld is of eventuele drift afkomstig van het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen het woon- en leefklimaat ter plaatse van het plangebied onaanvaardbaar aantast.

Indien de beschreven maatregelen, zijnde de aanplant van een wintergroene windhaag (c.q. een voorziening met een vergelijkbare filterende werking, bv een muur of een dichte schutting) op de in figuur 5.1 aangewezen delen van de plangrens, worden geborgd in het bestemmingsplan, is geen aanleiding te veronderstellen dat sprake is van een onvoldoende woon- en leefklimaat ter plaatse van de beoogde burgerwoning en de bijbehorende tuin. Op basis van voorhanden onderzoek, toegepast op de lokale situatie van het plangebied, kan geconcludeerd worden dat de aanwezige ruimtelijke scheiding inclusief de beschreven maatregelen afdoende is om te spreken van een voldoende woon- en leefklimaat. De woning aan de Prinsenhof 3 ligt op meer dan 30 meter van de percelen 2 en 5. Daarmee hoeven voor deze woning geen aanvullende maatregelen te worden getroffen.

Indien op perceel 4 zijwaartse bespuitingen plaatsvinden dient een regulier een afstand van 50 meter gerespecteerd te worden tot gevoelige functies. Als een bespuiting met DRT 75 wordt geborgd door een verplichting middels het Activiteitenbesluit of het bestemmingsplan neemt de drift af. Daarmee zal ook de noodzakelijk te respecteren afstand afnemen. Op basis van het aangehaalde onderzoek van de Wageningen Universiteit kan bij gebruik van DRT 75 een te respecteren afstand van 30 meter worden aangehouden.

WINDMILL

MILIEU | MANAGEMENT | ADVIES

drs. O.A.M. Beckers

I. BIJLAGE

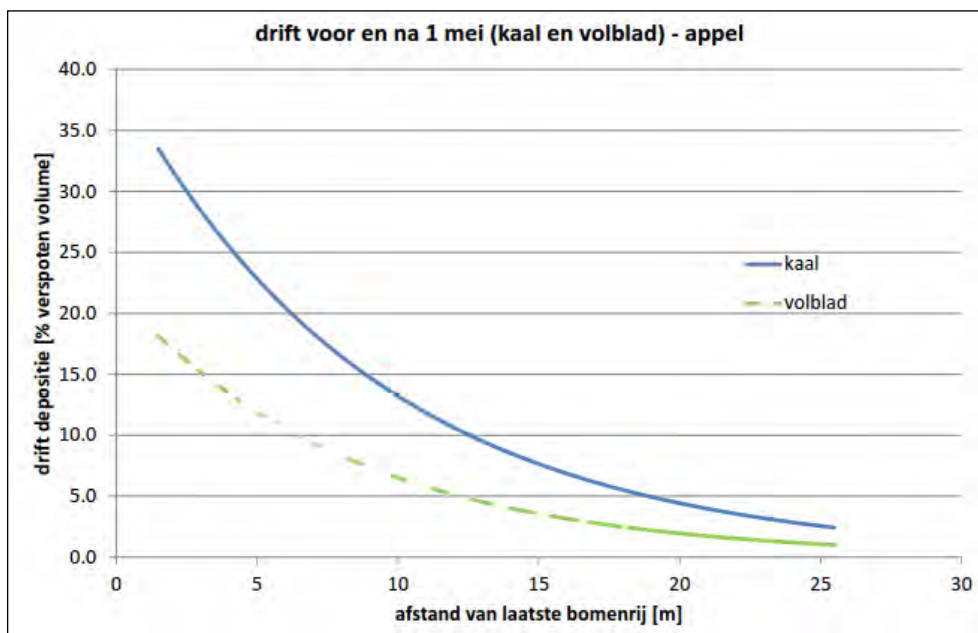
Uitgangspunten en onderzoeksmethode

Drift en blootstelling

Met de term (spuit)drift wordt de hoeveelheid spuitmiddel bedoeld die bij het spuiten buiten het perceel op de grond terecht kan komen en/of op hoogte door de lucht passeert. Drift is een belangrijke en directe bron van luchtverontreiniging, waardoor mens en dier in contact kunnen komen met gewasbeschermingsmiddelen. Vooral bij middelen met een hoge toxiciteit en/of voor kwetsbare groepen, zoals jonge kinderen of zwangere vrouwen, kan dit risico's voor de gezondheid met zich mee brengen.

In figuur 3.1 is de drift (als percentage van de dosering) van een standaard boomgaardspuit uitgezet tegen de afstand. Te zien is dat de drift exponentieel afneemt met de afstand en al vanaf 25 meter de nullijn (x-as) nadert. Van belang is daarbij te vermelden dat tienden van procenten aan gewasbeschermingsmiddel al kan zorgen dat risiconormen worden overschreden. Met andere woorden: het driftpercentage moet zeer klein zijn op de toetsingsafstand om elk risico uit te sluiten.

Ten aanzien van de risicobeoordeling voor de volksgezondheid door blootstelling via de lucht stelt het Ctgb dat over het algemeen de afstand tot de plaats waar met gewasbeschermingsmiddelen wordt gewerkt voor omwonenden aanmerkelijk groter is dan voor de toepasser en omstander. De driftblootstelling zal voor omwonenden derhalve lager zijn dan voor de toepasser en de omstander.

Figuur 3.1 Driftdepositie (% van de dosering) op grondoppervlak naast het perceel voor een standaard boomgaardspuit in de volblad (na 1 mei) en de kaalblad (voor 1 mei) situatie (PRI, 2015).

De driftblootstellingroutes die het gezondheidsrisico bepalen, zijn opname door voedsel, inademen (inhalatoir), huidcontact (dermaal) en indirect contact. Voor elk contact gelden verschillende (effect) drempelwaarden. Uit het rapport PRI 2015 blijkt dat de directe driftblootstelling via dermale opname (absorptie) maatgevend is. In het rapport PRI 2015 is een 100%-norm voor dermale driftblootstelling (AEL) opgesteld.

Het effect van toepassing van gewasbeschermingsmiddelen wordt als kritisch geacht wanneer de 100%-norm wordt overschreden. PRI 2015 geeft inzicht in wanneer en bij welke afstanden deze 100%-norm wordt overschreden, dit betreft de zogenoemde veiligheidsafstand.

Om vast te stellen welk gewasbeschermingsmiddel het hoogste risico aan dermale driftblootstelling met zich meebrengt, is het van belang om de hoeveelheid werkzame stof die op de mens terecht kan komen te toetsen aan de maximale hoeveelheid die op grond van de dermale interne blootstelling tot effect leidt. In het rapport PRI 2015 wordt geconcludeerd dat de werkzame stof Captan, mede door de hoge frequentie en dosering van gebruik, het hoogste risico voor dermale driftblootstelling met zich meebrengt.

Het Ctgb biedt een database¹ waarin alle soorten gewasbeschermingsmiddelen zijn opgenomen, inclusief de wettelijke gebruiksvoorschriften. Hiermee zijn alle gewasbeschermingsmiddelen geselecteerd die de werkzame stof Captan bevatten. Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle Captan-houdende toegelaten gewasbeschermingsmiddelen.

Tabel 3.1 – Overzicht van Captan houdende gewasbeschermingsmiddelen (fungicides)

Soort gewasbeschermings-middel in de fruitteelt	Naam middel	% Captan	Gebruikt in teelt van
water dispergeerbaar granulaat	Captan 80WG	80%	Appels en peren in volblad situatie
Granulaat of korrel	Captosan spuitkorrel 80WG	80%	Appels en peren
Granulaat of korrel	Pro-Captan 80% WG	80%	Appels en peren
Suspensie concentraat	Captor SC	50%	Bloembollen en bolbloemen
Suspensie concentraat	Captosan 500SC	50%	Appels en peren
Suspensie concentraat	Merpan Flowable	50%	Appels en peren
Granulaat of korrel	Merpan spuitkorrel	80%	Appels en peren
water dispergeerbaar granulaat	Malvin WG	80%	Appels en peren in volblad situatie

De gewasbeschermingsmiddelen die in het rapport PRI 2015 als maatgevend worden geacht, zijn de stoffen Merpan en Captosan. In de PRI 2015 rapportage wordt de maximaal toegestane dosering hiervan gesteld op 2,5 kg/ha, waarmee de toegediende hoeveelheid werkzame stof Captan 200 mg/m² bedraagt. Met deze stoffen heeft PRI de bijbehorende veiligheidsafstanden in verschillende situaties berekend.

¹ <http://www.CTBG.nl/toelatingen>